

justam, ac rationabilem; sed postea Pœnitens ipse factus est impotens ad sic satisfaciendum. Q. an per interpretationem valeat hic sibi eam à semetipso relaxare.

Respondeo affirmative cum Puteobonello de Pœnit. quæst. 4. art. 5. num. 9. Giribaldo eod. tract. cap. 12. dub. 12. & aliis passim; si Pœnitens sit sufficienti scientia instructus, caveatque ne sibi nimium indulgeat. Ratio est, quia interpretatio non est actus jurisdictionis, seu potestatis Sacerdotalis; sed est actus prudentiæ, ac scientiæ, quæ dignoscitur, an in casu adsit revera isthæc impotentia ad satisfaciendum: Ergo si hujusmodi scientia, ac prudentia reperiatur, quantum sufficit, in Pœnitente, ac ipse semetipsum revera cognoscat impotentem ad satisfaciendum, vel in totum, vel in partem (ut evenire potest quando pœnitentia est in partes divisibilis) tunc per interpretationem potest eam sibi relaxare proportionate ad impotentiam, hoc est, declarare, se ad eam non teneri: quamvis consultius sit adire alium prudentem, ac doctum Confessarium pro tali effectu.

CAS. III. Puella plena cum deliberatione consensit in mentale carnale commercium cum Amasio. Q. an debeat exprimere in Confessione quod ipsa est Virgo.

Respondeo affirm. cum Navarro, Azorio, aliisque communius. Ratio est, quia etsi hujusmodi actus, quo consensit in mentale carnale stuprum cum Amasio fuerit merus actus internus; tamen per ipsum habuit pro objecto ipsum stuprum carnale cum tali persona, cum quo propterea est ejusdem speciei. Neque dicas, istud peccatum non esse speciale peccatum luxuriæ, nisi quando revera defloratur, ac corrumpitur virgo; id enim est verum, si agatur de stupro reali, ac de requisito ex. gr. ad incurrendam reservationem, ubi stuprum est reservatum; non tamen si agatur de pure mentali, ut patet etiam in desiderio adulterandi, cujus species debet exprimi, etiam si quis tantum concupiverit uxorem alterius.

M E N S E O C T O B R I S.

CAS. I. Pœnitens, jam lucratus Jubilæum in prima hebdomada, repetit opera præscripta etiam in secunda, & in hac absolvitur à casu Pontificio, in quem relapsus est. Q. an valide.

Respondeo probabilius esse, quod non. Ratio est, quia facultas eligendi Confessarium, à quo quis possit absolvi à reservatis, concessa ad effectum consequendi Jubilæum quindecim dierum, non est concessa pro utraque, sed tantum *in una, vel altera hebdomada* disjunctive; ut patet ex verbis Bullæ, & ut declaravit Sacra Congregatio mense Maji 1620. teste Filliucio tom. 1. tract. 8. num. 201. de cujus declarationis authenticitate immerito nonnulli dubitant; cum Filliucius eo tunc esset Romæ Pœnitentiarius, & ob tale decretum recesserit ab opinione contraria, quam prius docuerat; quod plane non fecisset, si ipsi non innotuisset authenticitas talis decreti. Hinc fel. rec. Benedictus Papa XIV. in Epist. Circul. pro Jubilæo Anni Sancti 1750. reflectens num. 84. quod non ageretur *de Jubilæo duarum hebdomadarum*, sed integri anni, declaravit, quod in eo posset quidem, sæpius ire-

rando opera injuncta, sæpius etiam acquiri *Indulgentia*; non sic tamen quis absolvi à Censuris de novo incursis, & casibus reservatis de novo commissis &c. Ergo à fortiori nec Pœnitens in casu nostro. Polacus in Urb. VIII. sect. 41. num. 3. Amort de Pœnit. disp. 7. quæst. 3. quæstiuncula 63. aliique.

CAS. II. Sergius Confessarius, jamdiu solitus confiteri Sempronio, quadam die ipse excepit Confessionem ejusdem, ex qua cognovit, ipsum nec esse Sacerdotem; unde penes illum deinceps amplius confessus non est. Q. an per hanc abstinentiam à Confessione illi faciendam, fregerit sigillum Sacramentale.

Respondeo in toto rigore Sergium non fregisse sigillum Sacramentale. Ratio est, quia per hoc, quod penes illum deinceps amplius confessus non sit, nil revelavit de crimine ipsius Sempronii, cum innumera possint esse causæ mutandi Confessarium. Quamquam vero in casu non intervenit fractio sigilli, dicunt nihilominus de Lugo, Viva, aliique communius, apud de Ligorio de Pœnit. cap. 2. dub. 1. num. 660. quod interveniret quædam odiosa exprobratio Pœnitenti, ob quam propterea subdunt, Sergium teneri adhuc penes ipsum confiteri, illi manifestando aliquod peccatum sine intentione Absolutionis. Verum hoc mihi non placet, quia esset simulatio Sacramenti, quæ utpote mala ab intrinseco, neque in hoc casu licita est. Hinc censeo cum Sanchez de Matrim. lib. 3. disp. 16. num. 5. Sergium in casu non teneri amplius illi confiteri; immo mihi videtur, quod neque id facere possit, ut evitet simulationem Sacramenti; nam, ut dictum est, per hoc, quod ad ipsum amplius non accedat, non intervenit fractio sigilli, nec proprie odiosa exprobratio, cum Confessio sit libera.

CAS. III. Sacerdos ruralis quodam mane existens in peccato mortali, nec habens copiam Confessarii, præmisso Contritionis actu celebrat, ac dein absolvit Sociam in peccato turpi contra sextum, existentem in mortis articulo, eo quod alius simplex Sacerdos, solus existens in loco ultra ipsum, vocatus se excusavit, dicens, non habere potestatem excipiendi Confessiones, & absolvendi. Q. primo, quæ requirantur, ut licite quis celebrare possit in allato casu, non præmissa Confessione. Secundo, quanta loci distantia esse debeat inter Pœnitentem & Confessarium, ut primus vere dicatur non habere copiam Confessarii. Tertio, an valide, ac licite in præfato casu Sacerdos complex absolvat Sociam in peccato turpi.

Resp. quoad primum, requiri tum Confessarii absentiam, cum etiam quod hic nequeat absque gravi incommodo conveniri; item quod adsit urgens motivum celebrandi, ac eliciatur actus Contritionis; si enim vel adest, vel commode Confessarius conveniri potest, tunc urget præceptum prius expiandi propriam Conscientiam, nedum latum à Tridentino, verum etiam ab Apostolo per illa verba: *Probet autem se ipsum homo &c.* Similiter debet simul concurrere urgens motivum celebrandi, eo quia si non concurrat tale motivum, nulla est necessitas, quod Sacerdos celebret, & sic debet à celebratione desistere ob reverentiam Sacramenti, & ut observet dictum præceptum. Debet denique elicere actum Contritionis, quia hic eliciendus est in Confessionis subsidium. Quantum ad secundum

dum dico, non posse quoad hoc generalem regulam assignari, cum pendat à circumstantiis illius, qui debet celebrare; necnon à qualitate temporis, viarum &c. major namque distantia requiritur pro Sacerdote juvene, & robusto, ac pro sene, aut debili: huic enim fieri potest, quod sit gravi incommodo facere unum milliarium, non sic primo duo, vel tria milliaria. Quare tanta debet intercedere distantia, ut, attentis prædictis circumstantiis, & qualitatibus, in prudenti hominum estimatione iter sit celebraturo notabiliter incommodum respective. Ad tertium respondeo cum distinctione: Vel pro absolutione hujusmodi Pœnitentis potest haberi sub alio prætextu ille simplex Sacerdos, qui semetipsum excusavit, aut alius; vel non. Si non; dico, valide ac licite Sacerdotem complicem in talibus circumstantiis eam absolvere, quia tunc vere eandem absolvit in casu extremæ necessitatis, ac deficiente quocumque alio Sacerdote, qui Confessarii munus obire possit, cum in hoc rerum statu perinde sit, ac si nullus alius adesset Sacerdos præter ipsum; cui proinde eo tunc non prohibetur absolvere complicem, ut patet ex Constitutione *Apostolici muneris*, edita à Benedicte XIV. die 8. Februarii 1745. Si vero pro Absolutione talis Pœnitentis potest haberi sub alio prætextu ille simplex Sacerdos &c. puta, sub prætextu aliquid disponendi pro anima sua; vel alius, quem Pœnitens absque periculo se graviter infamandi, aliisque malam sui suspicionem ingerendi, possit eligere; tunc dico, quod si complex Sacerdos, hujusce rei conscius, non monuit Pœnitentem se in hoc rerum statu non posse ipsam absolvere, proindeque alium Sacerdotem esse advocandum, & ex industria neglexit adhibere media congrua, ut alius de facto advocaretur; valide quidem eam absolvit, si ipsa erat rite disposita ad Pœnitentiæ Sacramentum, cum Pontifex expresse ibidem dicat, se non intendere pro formidando mortis articulo eidem Sacerdoti, quantumvis indigno, necessariam jurisdictionem auferre, ne hac ipsa occasione aliquis pereat; eam tamen absolvit illicite, ac, propter ausum, in majorem Excommunicationem Summo Pontifici reservatam incurrit; ut constat ex Constitutione supra relata. Cæterum, in hoc casu, quo aliunde Sacerdos advocari nequeat, hæc industria adhiberi debet, ut præfato prætextu advocetur simplex Sacerdos, qui semetipsum prius excusavit, eique à Pœnitente declaratur sub sigillo Confessionis, quod ab altero Sacerdote, utpotè complice, ipsa absolvi non potest; proindeque quod ipse in eo statu ejusdem Confessionem excipiat; ea enim declaratio tamquam ordinata ad Confessionem, per se ex sua natura pariet in audiente obligationem sigilli sacramentalis, sicut aliæ scripturæ, vel locutiones ordinatæ ad Confessionem. Neque hoc mirum videri debet, quod persona moribunda ante actualem Confessionem teneatur manifestare suum crimen Sacerdoti Simplici, cum hic sit unicuique, qui in casu potest ipsam absolvere, & cui quodammodo crimen, cum Sacerdote complice commissum, in ea circumstantia est reservatum, ut inquit P. Eusebius Amort de Pœnit. dis. 12. §. 2. quæst. 8.

M E N S E N O V E M B R I S
CAS. I. Pœnitenti obligato ad restituendum Confessarius denegat Absolutionem, eo quod ille respondet, se prius velle consulere peritiores, ac postmodum se id facturum, ad quod tenetur. Q. an juste huic negetur Absolutio.

Resp. cum distinctione. Vel obligatio restituendi, quam Pœnitens in casu dicitur habere, est omnino certa, ac prius potuit peritiores consulere, vel non. Si primum, dico, Confessarium jure ei negare Absolutionem. Ratio est, quia rebus sic stantibus potest Confessarius rationabiliter suspicari, quod Pœnitens ideo ita loquatur, quia non est vere paratus ad restituendum; cum enim antea potuerit consulere peritiores, idque facere omiserit, purus prætextus rationabiliter hic credi potest, ut à Confessario carpat Absolutionem, quam proinde jure illi negat. Si secundum, oppositum assero: nam semel ac restitutionis obligatio non est omnino certa, aut revera non potuit &c. jus habet consulendi peritiores, cessat præfata suspicionis motivum, ideoque nos absque injuria ipsi negatur Absolutio, eo quod dicat, se velle consulere peritiores, ac postmodum id se facturum, ad quod ipse tenetur.

CAS. II. Facta cuidam Pœnitenti satisfactionis commutatione, hic primam persolvit. Q. an licite.

Resp. affirm. cum Suarez, Bonacina, & aliis comm. Ratio est, quia cum commutatio sit in favorem Pœnitentis, vere hic potest cedere juri suo, vel eo uti pro libito, & sic ipsi liberum remanet, primam, aut secundam satisfactionem executioni mandare.

CAS. III. Sacerdos in mortali existens baptizat parvulum vix natum, ac morti proximum, non præmisso actu Contritionis. Q. an committat sacrilegium.

Resp. neg. cum Giribaldo de Sacram. in Gen. cap. 50 dubo 4. num. 21. si necessitas urgeat puerum baptizandi, ac Sacerdotis tempus non suppetat eliciendi actum Contritionis. Ratio est, quia necessitas procurandæ infanti æternæ salutis præponderat apprehensæ irreverentiæ Sacramenti, quinimmo cum Sacramenta sint instituta in salutem animarum, nulla in casu irrogatur irreverentiæ Sacramento, ob hujus administrationem non præmisso Contritionis actu, cum, ob defectum temporis ad ipsum celiendum, ejusdem in tali circumstantia eliciendi non adsit præceptum: ob quam rationem nec peccat is, qui existens in peccato, & non habens tempus eliciendi actum Contritionis, consumit hostiam consecratam, ne ab ingruentibus hæreticis contemnatur.

M E N S E D E C E M B R I S
CAS. I. Parochus in Dicecesi venit ad Urbem quavis heddomadâ, raro tamen pernoctat extra Paroeciam. Q. an graviter violet obligationem residentie.

Resp. cum distinct. Vel talis Parochus pluries id facit intra hebdomadam,

& quidem per totam, aut fere integram diem: vel id facit semel tantum; aut, si pluries, ad breve, ac modicum tempus præcise. Si primum, dico, ipsum graviter violare obligationem residentiae, quamvis substitutum in Parochia relinquat suae absentiae tempore. Ratio est, quia sic deest personali regimini suorum Parochianorum per tempus anni notabile; ad quod regimen caeteroquin tenetur sub gravi, nedum jure Ecclesiastico, verum etiam Divino; ut colligitur partim ex *cap. extirpanda*, §. *qui vero de Præben. partim ex Tridentino sess. 23. de ref. cap. 1.* Propterea, id Parocho non licere, quamvis nocturno tempore resideat penes suam Ecclesiam, & in hac celebret summo mane, declaravit S. Congregatio Conc. die 10. Maii 1681. Si secundum, dico, ipsum graviter non violare obligationem residentiae. Ratio est, quia ille interpolatus dierum, vel horarum numerus non facit in toto anno absentiam duorum mensium, per quod temporis spatium potest Parochus ex causa, quæ ipsi æqua videatur, ac substituto sibi idoneo, saltem per dies singillatim interpolatos, absque mortali peccato abesse, ut eruitur ex Tridentino l. c. Dico *saltem per dies singillatim interpolatos*, ob Notificationem 17. olim Eminentiissimi Archiepiscopi, dein Papæ Nostri Sanctissimi Benedicti XIV. quam hic adamussim observari à novo Eminentiissimo Archiepiscopo, ac Principe, præceptum est.

CAS. II. Obligatus quotidie celebrare ad mentem Testatoris, recepit elemosynam, ac Missam applicavit ad mentem alterius tum feria V. in Cœna Domini, cum in die omnium Defunctorum. Q. an licite.

Resp. quamvis improbare non audeam sententiam Dianæ absolute affirmantis part. 1. tract. 4. resol. 86. probabilior tamen mihi videtur opinio Fraxinelli sect. 4. concl. 4. aliorumque negantium id licite factum à Capellano in casu. Ratio est, quia licet hic revera potuisset feria V. in Cœna Domini desistere à celebratione, & Communionem sumere cum Clero, item in die omnium Defunctorum non celebrare ad mentem Testatoris, sed Missam applicare pro defunctis in communi, ut respondit S. Rituum Congregatio die 4. Augusti 1665. tamen semel ac resolvit celebrare prædicta feria quinta: ob ipsi occurrentem opportunam occasionem, tunc licite id peragit; & vice versa non celebrare pro Defunctis in communi, in die omnium fidelium Defunctorum; sed pro aliquo in particulari, statim occurrit obligatio Missæ quotidianæ pro Testatore, utpote prior in tempore, & quidem urgens ex justitia, ratione oneris assumpti ad celebrandum pro ipso, seu conformiter ad mentem ipsius; negari enim non potest, quod obligatio cum ipso contracta, sit de celebrando ad ipsius mentem quotidie: ergo etiam tali die, semel ac iste celebrat, vel pro aliquo in particulari: eo plane modo, quo licet obligatus ad celebrandum quotidie, possit quandoque abstinere à celebratione causa honestatis, vel alterius virtutis, tamen non per hoc potest eo tunc accipere ab alio elemosynam, & pro eo celebrare, quia tunc non esset devotio, humilitas, vel alia virtus, quæ ipsum induceret ad non celebrandum pro onere quotidiano; bene vero esset avaritia, quæ ipsum potius induceret ad accipiendum aliud stipendium; &

sic ad recipienda duo stipendia pro eadem Missa, quod reprobatur per S. Congregationis Decreta. Quemadmodum ergo in hoc casu si Sacerdos celebret, celebrare tenetur pro onere quotidiano, quamvis absolute posset à celebrando desistere; ita idem quoque dicendum de Capellano quoad Missam sive feriæ quintæ in Cœna Domini, sive diei omnium fidelium Defunctorum. Vide Giribaldum de Sacrif. Miss. cap. 4. dub. 5. num. 22. & seqq.

CAS. III. Dominus directus cujusdam fundi, ab ipso dati in Emphyteusim, donavit illum causa mortis quoad proprietatem uni, quoad usumfructum alteri. Q. cui ex his debeat Laudemium.

Resp. quoad hoc standum esse praxi, aut consuetudini locorum; hæc enim vim legis habet, estque optima legum interpret. Hinc licet communior ea opinio videatur, quæ docet, Laudemium in casu deberi Usufructuario, quia est quidam usus, ac fructus proprietatis, qui ut patet, ad Usufructuarium spectat, tamen apparet æquitati ac praxi conformius, quod debeat Domino directo habenti proprietatem: tum quia Laudemium quasi dicitur à laude & obsequio Domini, cui proinde solvendum videtur, quemadmodum ei solvitur annualis pensio in recognitionem domini directi: tum quia illi debetur Laudemium, ad quem spectat facere investituram, & immittere in possessionem; quod sane non ad Usufructuarium, sed ad Dominum proprietatis, adeoque ad Dominum directum spectat: Accedit, praxim huic secundæ sententiæ videri favorabiliorem: ergo potius Domino directo debetur; ut inter alios docet Rosignolus de Emphyt. prænot. 4. num. 13. contra Bonacinam, Giribaldum & alios.